

Tjänsteskrivelse

2022-09-28

Diarienummer: 22AFN94

Handläggare:

Hans Andersson
026-17 93 30
hans.andersson@gavle.se

Nämnd:

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden

Remissvar – Utökat informationsutbyte, Fi2021/02991

Förslag till beslut

Att anta yttrandet som sitt eget, samt

Att paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Bakgrund och sammanfattning

Gävle kommun har blivit ombedd att lämna synpunkter på slutredovisningen av utredningen (Fi2021:B) för att utvärdera möjligheterna till informationsutbyte mellan myndigheter, kommuner och arbetslöshetskassor. Kommunstyrelsen har överlämnat remissen till Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden för direktbesvarande till Regeringskansliet.

Felaktiga utbetalningar urholkar förtroendet för välfärdssystemen och har uppskattats kosta cirka 18 miljarder kronor årligen. Även arbetslivskriminalitet är ett omfattande problem. I arbetet för att motverka felaktiga utbetalningar och arbetslivskriminalitet kan myndigheter, kommuner och arbetslöshetskassor behöva utbyta information sinsemellan. Otillräckligt informationsutbyte och sekretess mellan myndigheter kan dock utgöra ett hinder för korrekta beslut och effektiva kontroller av utbetalningar från välfärdssystemen.

Tre av utredningens författningsförslag berör kommuner:

1) Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) kap 5
En ny bestämmelse införs som rättslig grund för kommuner, statliga myndigheter och arbetslöshetskassor att lämna ut *offentliga* uppgifter på eget initiativ.

2) Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) kap 10
En ny generell sekretessbrytande bestämmelse införs. Uppgifter som kommuner, statliga myndigheter eller a-kassor förfogar över och som omfattas av sekretess, ska kunna lämnas till andra myndigheter, om uppgiften behövs för den mottagande myndigheten. Uppgifterna ska få lämnas ut såväl på begäran som på eget initiativ.

Socialtjänsten är undantagen vilket innebär att Gävle kommun inte får bryta sekretess och lämna uppgifter rörande socialtjänstens verksamheter, men däremot övriga verksamheter inom Valfärd Gävle exempelvis vuxenutbildningen och hemsjukvård.

3) Förslag till ändring i socialtjänstlagen (2001:453)
Kommunen åläggs en underrättelseskyldighet gentemot Försäkringskassan. Socialnämnden ska underrätta Försäkringskassan när beslut om insatser för enskilda upphör eller ändras, om uppgifterna är av betydelse för ärenden som omfattas av Socialförsäkringsbalken (och även om uppgifterna omfattas av sekretess enligt punkt 2 ovan).

Yttrande

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden instämmer i förslagen för ökat informationsutbyte och dess syfte att motverka felaktiga utbetalningar och arbetslivskriminalitet. Även om den generella sekretessbrytande bestämmelsen inte omfattar socialtjänsten, kan kommunerna dra nytta av att andra myndigheter kan lämna uppgifter som omfattas av sekretess, till kommunerna.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden anser dock att underrättelseskyldigheten gentemot Försäkringskassan riskerar att skapa stor arbetsmängd.

Därtill önskar Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden att fortsätta utredningar uppmärksammar behovet av förbättrade juridiska och tekniska förutsättningar för

kommuners informationsutbyte med statliga myndigheter, men även mellan kommuner. En rad statliga myndigheter lämnar uppgifter till den digitala tjänsten SSBTEK som ett stöd för kommunernas handläggning av ekonomiskt bistånd. Fortsatta utredningar bör klargöra möjligheter till motsvarande digitala tjänster där kommunen lämnar uppgifter åtkomliga för andra myndigheter, givet de begränsningar som finns för sekretess rörande socialtjänsten.

Underrättelseskyldighet gentemot Försäkringskassan

Kommunerna har sedan tidigare en uppgiftsskyldighet mot Försäkringskassan avseende personer med assistansersättning. Uppgiftsskyldigheten är i detta fall tydligt avgränsad och Gävle kommun vet i vilka fall vi ska lämna ut uppgifter.

Utredningens förslag är emellertid betydligt vidare än nuvarande uppgiftsskyldighet eftersom den omfattar socialförsäkringsbalken där alla ersättningar/förmåner/bidrag från Försäkringskassan regleras. Utredningen ger ingen vägledning i vilka scenarion eller vilka ersättningar kommunen ska ha i åtanke. Om kommunen ska anmäla ändringar eller upphörande av insatser som eventuellt kan ha betydelse för förmåner som regleras enligt socialförsäkringsbalken, så skapar det en stor arbetsmängd.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden anser att Försäkringskassan underskattar mängden ändringar som berör uppgiftsskyldigheten med hänvisning till att kommuner enligt nya Förvaltningslagen inte får ompröva beslut (sid 176). Enligt sakkunniga inom Gävle kommun är den vanligaste orsaken till ändring eller avslut av insats, att personen själv avsäger sig insatser eller ändringar utan att beslutet omprövas. Detta genererar därför en stor mängd ändringar som kommunen blir uppgiftsskyldig för.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Sektor Valfärd

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden har ålagts svara på remiss gällande Utökat informationsutbyte.

Remissen hanteras av Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden vid sammanträdet den 23 november 2022. Utredare Hans Andersson har varit ansvarig handläggare i ärendet. I den slutliga handläggningen har även upphandlingscontroller Ulf Häggberg, verksamhetschef Malin Olsson Arbetsmarknad och Stöd, utredare Per Åsbrink samt ställföreträdande enhetschef/biståndshandläggare LSS/SoL Elin Wallner deltagit.